

OBSAH

Předmluva	5
Vysvětlivky	7
Základní podmínky sdělování	9
1. Sdělování jakožto reflexní děj	10
2. Hmotný základ sdělování	10
3. Ústředí řeči	13
a) Historický přehled názorů na ústředí řeči	13
b) Učení o centrech řeči	15
c) Revize nauky o mozkových centrech	18
d) Syntéza protikladných názorů	19
4. Reflexní základ sdělování	21
a) Nižší nervová činnost a její podíl na výstavbě řeči	22
b) Vyšší nervová činnost a její podíl na výstavbě řeči	23
c) Některé reflexologické a vývojové zákonitosti	24

Díl první: Hlas

Reflexologický základ hlasu	29
I. Anatomicko-fyziologické podmínky hlasu	32
A. Ústrojí dýchací	32
B. Ústrojí fonační	39
II. Tvoření a vlastnosti hlasu	46
III. Poruchy hlasu	66
IV. Hygiena hlasu	70

Díl druhý: Řeč

Část první: Zvuková stránka řeči	79
I. Základní pojmy	79
II: Dějiny bádání o fonické (zvukové) stránce řeči	83

III. Fyziologicko-artikulační prostředky	85
A. <i>Anatomicko-fyziologické vlastnosti mluvních orgánů</i>	86
B. <i>Mluvidla z hlediska fonetického</i>	92
1. <i>Ústrojí dýchací</i>	92
2. <i>Ústrojí hlasové</i>	94
3. <i>Dutiny nad hrtanem a mluvidla</i>	96
IV. <i>Akustické a optické vlastnosti řeči</i>	101
A. <i>Základní vědomosti z akustiky</i>	101
B. <i>Akustické prostředky řeči</i>	104
C. <i>Optické prostředky řeči</i>	107
V. <i>Metody ke zkoumání řeči</i>	107
A. <i>Metody pro výzkum fyziologicko-artikulační stránky řeči</i>	108
B. <i>Metody akustické</i>	109
VI. <i>Hlásky</i>	112
A. <i>Tvoření a slyšení hlásek</i>	113
B. <i>Přehledný popis jednotlivých hlásek</i>	115
1. <i>Samohlásky</i>	116
2. <i>Souhlásky</i>	122
a) <i>Artikulace souhlásek</i>	122
b) <i>Účast hlasu při tvoření souhlásek</i>	133
c) <i>Akustika souhlásek</i>	134
d) <i>Třídění souhlásek podle místa tvoření</i>	134
e) <i>Třídění souhlásek podle artikulačního orgánu</i>	135
C. <i>Trvání hlásek (kvantita)</i>	136
D. <i>Hlásková spojení</i>	137
VII. <i>Řeč souvislá</i>	140
A. <i>Členění řeči souvislé</i>	140
B. <i>Modulační faktory řeči souvislé</i>	145
1. <i>Síla hlasu</i>	146
2. <i>Výška hlasu</i>	149
3. <i>Barva hlasu</i>	155
4. <i>Modulace kvantitativní (časová)</i>	155
C. <i>Česká fonická báze</i>	156
D. <i>Úroveň výslovnosti</i>	156
 Část druhá: Vytváření, poruchy a hygiena řeči	 158
I. <i>Vývoj řeči u dítěte</i>	158
II. <i>Poruchy řeči</i>	168
A. <i>Vady a poruchy vývojové</i>	178
B. <i>Poruchy výslovnosti</i>	182
C. <i>Náprava vadné výslovnosti</i>	189
D. <i>Vývojové poruchy čtení a psaní</i>	191
E. <i>Poruchy zvuku a řeči</i>	193
F. <i>Symptomatické poruchy řeči</i>	196
G. <i>Neurózy řeči</i>	198
III. <i>Hygiena řeči</i>	206

Část třetí: Kultura řeči	213
I. Ortoepie	213
A. Samohlásky	215
B. Souhlásky	217
C. Spojování hlásek	220
1. Spojování dvou samohlásek	221
2. Spojování souhlásek	221
a) Výslovnost souhlásek stejných	221
b) Výslovnost skupin lišících se účastí hlasu	223
c) Výslovnost skupin souhlásek se způsobem nebo místem artikulace (spodoba artikulace)	229
d) Výslovnost jiných skupin souhlásek (zjednodušování)	229
D. Přízvuk	230
a) Přízvuk hlavní	230
b) Přízvuk vedlejší	232
II. Eufonie	232
III. Fyziologická a technická stránka mluvy	236
IV. Aplikace fonetických zákonitostí na mluvní a uměleckou praxi	238

Díl třetí: Sluch

I. Anatomickofyziologické vlastnosti sluchu	245
A. Zevní ucho	246
B. Střední ucho	246
C. Vnitřní ucho	249
II. Slyšení	253
III. Porucha sluchu	260
A. Poruchy vedení zvuku	260
B. Poruchy vlastního vnímáního ústrojí	261
C. Poruchy korové části sluchového analyzátoru	262
D. Typy sluchových poruch	262
E. Poruchy sluchu a vnímání řeči	263
IV. Vyšetřování sluchu	265
V. Hluchota a nedoslýchavost	275
A. Hluchota a její následky	275
B. Péče o hluchoněmé dítě	277
C. Péče o dítě se zbytky sluchu	281
D. Nedoslýchavost a její následky	282
E. Péče o nedoslýchavé dítě	283
F. Třídění sluchově vadných dětí	285
VI. Hygiena sluchu	286
1. Prevence sluchových defektů	286
2. Prevence sluchové defektivy	288
Obrazová příloha	297
Seznam vyobrazení	307
Rejstřík jmenný	311
Rejstřík věcný	316
Obsah	325